

Avoim Hallinto STRATEGIA 2030

AVOIMEN HALLINNON VISIO

Avoim hallinto on suomalaisen yhteiskunnan keskeinen voimavara.

Avoim hallinto rakentaa kansalaisten luottamusta, turvallisuutta ja uskoa tulevaisuuteen.

Avoim hallinto on vuoropuhelun vahvistaja yhteiskunnassa.

- ▶ Korkea luottamus eri toimijoiden kesken on kivijalka, jolle koko suomalaisen yhteiskunnan toimivuus rakentuu. Yhteistyö yhteiskunnan eri toimijoiden kesken lisää yhteistä ymmärrystä ratkaisua vaativista asioista ja näin parantaa valmistelun laatua ja vahvistaa tehtyjen päätösten toimeenpanoa. Julkisen keskustelun ja osallistumisen kautta syntyy yhteinen sitoutuminen tulevaisuutta koskeviin päätöksiin ja vaikutusten aikaansaamiseen. Hallinto on avoim kansalaisyhteiskunnasta tuleville aloitteille ja uusille yhteistyön muodoille.

Avoim hallinto edistää kaikkien oikeutta ymmärtää ja tulla ymmärretyksi.

- ▶ Kohtaamisen tärkeys on luottamuksen avoin avoimessa yhteiskunnassa, joka sietää myös erimielisyyksiä. Epäily ja epäluulokin kuuluvat demokratiaan. Hallinto puhuu avoimesti myös epävarmuuksista ja virheistään. Hallinto toimii ja viestii eettisesti oikein käyttämällä selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Kansalaisilla, yhteisöillä ja yrityksillä on oltava tasavertainen mahdollisuus muodostaa kokonaiskuva viranomaisten toiminnasta ja tilanteesta.

Johtaminen ja osaaminen varmistavat kaikkien mahdollisuuden osallisuuteen.

- ▶ Kaikkien on voitava luottaa mahdollisuuksiinsa osallistua ja vaikuttaa. Erityistä huomiota kiinnitetään suhteellisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten osallisuuden mahdollistamiseen. Avointa hallintoa edistetään rohkealla johtamisella, johdon tuella ja sitoutumisella.

Suomi on avoimen hallinnon aktiivinen edistäjä kansainvälisesti.

- ▶ Suomi on kansainvälisesti vahva ja aktiivinen avoimen hallinnon kehittämisessä. Suomi jatkaa kunnianhimoista työtä, jossa avoim hallinto on osa kaikkea hallinnon toimintaa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.

STRATEGIAN KESKEISET PAINOPISTEET

1

Avoin hallinto on vuoropuhelun vahvistaja yhteiskunnassa.

Tavoitteet

- ▶ Tuodaan dialogit vahvemmin hallinnon toimintatavaksi ja vahvistetaan vuorovaikutuksellista ammattitaitoa julkisella sektorilla.
- ▶ Kun erilaiset digitaaliset vuorovaikutuksen kanavat edelleen lisääntyvät, vahvistetaan julkisella sektorilla niiden toiminnan ymmärtämistä ja laajempaa sekä aktiivisempaa hyödyntämistä vuoropuheluun.
- ▶ Kehitetään foorumeita, joilla vuoropuhelua ja yhteistä ymmärrystä hallinnon ja kansalaisjärjestöjen välillä voidaan lisätä. Huolehditaan että hallinnossa on hyvä ymmärrys kansalaisyhteiskunnan toimintalogiikasta sen eri rooleissa ja näiden muutoksista.

2

Avoin hallinto edistää kaikkien oikeutta ymmärtää ja tulla ymmärretyksi.

Tavoitteet

- ▶ Suunnitelmallinen ja ennakoiva selkosuomen ja selkoruotsin (vielä selkeää virkakieltä helpompi kielimuoto) osaamisen ja määrän lisääminen julkisen sektorin organisaatioissa.
- ▶ Hallinnon avoimuutta tuetaan viestinnällä, jossa tunnetaan ihmisten odotukset ja median käyttötavat. Julkisen sektorin organisaatioissa vahvistetaan ymmärrystä uudenlaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä ja viestintäkulttuurin muutoksesta.
- ▶ Vahvistetaan julkisuuslain julkisuusmyönteistä noudattamista, niin että samalla varmistetaan tietosuojasääntelyn mukainen toiminta. Tuetaan hallinnon avoimuutta avaamalla julkiset rajapinnat, mikäli ei ole erityistä syytä pitää niitä suljettuna. Kansalaisten mahdollisuutta saada tietoa itsestään tietojärjestelmiin kerätyistä tiedoista edistetään.

3

Johtaminen ja osaaminen varmistavat kaikkien mahdollisuuden osallisuuteen.

Tavoitteet

- ▶ Painotetaan osallisuuden johtamisessa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten osallistumismahdollisuuksien tukemista. Kehitetään yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa niiden ihmisten kohtaamiseksi, joiden ääni ei muutoin tule kuulluksi.
- ▶ Avoimuuden johtaminen vaatii rohkeaa ja avointa organisaatiokulttuuria. Johdon tehtävä on huolehtia avoimen hallinnon periaatteiden toimeenpanosta organisaatioissaan. Johdon on myös tärkeä tukea henkilöstöään ristipaineessa jonka kansalaisten kasvavat vaatimukset ja hallinnon rajalliset resurssit joskus aiheuttavat.

4

Suomi on avoimen hallinnon aktiivinen edistäjä kansainvälisesti.

Tavoite

- ▶ Suomi tukee avoimen hallinnon kansainvälistä kehittämistä ja jakaa aktiivisesti tietoa avoimen hallinnon työstään.

AVOIMEN HALLINNON MÄÄRITELMÄ

- ▶ Avoim hallinto tarkoittaa hallinnon toimien läpinäkyvyyttä, eettisyyttä, tilivelvollisuutta ja tiedon sekä palvelujen saatavuutta. Se tarkoittaa myös kansalaisten osallisuuden mahdollistamista päätöksenteon valmistelussa, palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Avoim hallinto merkitsee hallinnon vastaanottavaisuutta uusille ideoille, vaatimuksille ja tarpeille. Avoimen hallinnon toimintatapa on väline parantaa demokratian laatua, jotta se paremmin vastaisi ihmisten tarpeisiin.

Miksi strategia on tärkeä?

- ▶ Strategiassa on avoimen hallinnon pitkän aikavälin visio ja keskeisimmät painopisteet. Visio ja painopisteet ohjaavat avoimen hallinnon toimenpideohjelmien laadintaa ja toimeenpanoa. Strategia sisältää myös avoimen hallinnon määritelmän. Näillä vahvistetaan avoimen hallinnon edistämisen johdonmukaisuutta ja tuloksellisuutta julkisessa hallinnossa. Strategia tukee avoimen hallinnon sektorien ja tasojen välistä yhteistyötä ja toimeenpanee OECD:n avoimen hallinnon suositusta. Vaikka strategia ohjaa toimenpideohjelmien laadintaa, niin se ei poissulje toimenpideohjelmien laadintaa avoimena prosessina.

AVOIMEN HALLINNON TYÖALUEET (pysyvä viitekehys)

STRATEGIAN PAINOPISTEIDEN MITTARIT

1

Avoim hallinto on vuoropuhelun vahvistaja yhteiskunnassa.

- ▶ Vuoropuhelun määrän lisääntyminen (osallisuuskeinona, työvälineenä, toimintatapana) ja vuoropuhelumenetelmien käyttäjien määrän lisääntyminen hallinnossa. Vuoropuhelun annin laajempi hyödyntäminen uudistustyön tukena.

2

Avoim hallinto edistää kaikkien oikeutta ymmärtää ja tulla ymmärretyksi.

- ▶ Selkokielen tiedon ja palvelun saatavuus lisääntyy suunnitelmallisesti ja erityisesti niillä osa-alueilla, joilla tarve on suurin.

3

Johtaminen ja osaaminen varmistavat kaikkien mahdollisuuden osallisuuteen.

- ▶ Johdolle asetuissa tavoitteissa on konkreettisesti näkyvissä avoimuuden ja osallisuuden toimeenpanon tuki (esim. johtamissopimukset).

4

Suomi on avoimen hallinnon aktiivinen edistäjä kansainvälisesti.

- ▶ Suomen näkyvyys kansainvälisesti avoimen hallinnon esimerkkinä kasvaa vuosittain ja on entistä laajempaa. (julkaisut, seminaarit, kv.viestintä, sosiaalinen media, kv.verkostot, kv.vertailut ja innovaatiopankit).

SEURANTA JA ARVIOINTI

- ▶ Avoimen hallinnon toimintaohjelmalla on väliarviointi vuoden 2021 alkupuolella. Tässä yhteydessä toimintaohjelmaa päivitetään avoimen hallinnon strategian mukaisesti. Seuraavan avoimen hallinnon toimintaohjelman laadinnan yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista. Arvioinnin pohjalta lisätään tarpeen mukaan toimenpiteitä ja arvioidaan pitääkö strategiaa uudelleensuunnata esimerkiksi toimintaympäristön muutosten takia. Samanlainen arviointi toteutetaan 2027 ohjelman laadinnan yhteydessä. Strategiakausi päättyy viimeistään 2030. Strategian etenemisen ja uudelleensuuntamistarpeiden arvioinneissa hyödynnetään Open Government Partnershipin tekemiä vuotuisia ulkoisia arviointeja (IRM = Independent Research Mechanism).

